

Horváth Ferenc és Krasser Dóra: javaslat a "Habitat Directive" Annex I. mellékletének bővítésére a magyarországi védendő, ritka és/vagy értékes erdőtársulások, erdei élőhelyekre vonatkozóan. 1998/1999. Kézirat, Vácrátót.

Reference: Horváth Ferenc és Krasser Dóra (1999): Javaslat a "Habitat Directive" Annex I. mellékletének bővítésére a magyarországi védendő, ritka és/vagy értékes erdőtársulások, erdei élőhelyekre vonatkozóan. 1998/1999. Kézirat, Vácrátót.

Short reference: Horváth és Krasser (1999)

First author: Horváth Ferenc

Research group: [Institute of Ecology and Botany, MTA Centre for Ecological Research](#)

Year: 1999

Abstract:

A bevezetőben említett "bird" és "habitat" direktívák közül, a Natura 2000 programban betöltött központi szerepe miatt, röviden ismertetjük az utóbbi iránymutatás lényegét, de a jelentésben mellékeljük az eredeti szöveget és annak fordítását is.

Direktíva a természetes élőhelyek, ill. a vadon élő állat- és növényvilág védelmének érdekében

A direktíva célja a természetes élőhelyek, fauna és flóra védelme, fenntartása és helyreállítása.

Védelem alá kerülnek a természetes élőhelyek, az állat- és növényfajok (ezek védelmében is fontos szerepet kap az élőhelyi védelem).

Az élőhelyekre vonatkozó védelmi kategóriák:

- a Közösség (Európai Közösség, ma Európai Unió) érdekkörébe tartozó élőhelyek (natural habitat types of Community interest): kis elterjedésű, nagy ökológiai jelentőségű élőhelytípusok.
- a prioritást élvező élőhelyek (priority natural habitat types): az eltűnés veszélye által fenyegetett élőhelyek.

-Kedvező az adott élőhely védeltségi státusza (conservation status), ha elterjedése nő, szerkezete és működése stabil.

A fajokra vonatkozó védelmi kategóriák:

- a Közösség érdekkörébe tartozó fajok (species of Community interest): veszélyeztetett, bizonytalan státuszú, titka, endemikus fajok
- prioritást élvező fajok (priority species).

A faj védeltségi státusza (conservation status) kedvező, ha a populáció stabil, az elterjedés nem csökken, az élőhely fennmarad.

A védelem során konkrét földrajzi helyeket, azaz területeket (sites) jelölnek ki, ezek kategóriái:

- a Közösség érdekkörébe tartozó terület (site of Community importance - SCI): ahol egy vagy több prioritást élvező faj vagy élőhelytípus található a területen.
- különleges védett terület (special area of conservation - SAC)

A Natura 2000 hálózat különleges természetvédelmi területekből áll, célja a természetes élőhelyek és a fajok élőhelyeinek védelme. Ezen területekre vonatkozóan a tájhasználatot és a területfejlesztési politikát a védelem szempontjai alá kell rendelni, meg kell akadályozni a zavarást, vizsgálat alá kell venni a területre potenciális hatással bíró terveket. Ha ezeket mégis elfogadják, külön intézkedésekre van szükség. A területkezelésben, tájgazdálkodásban törekedni kell arra, hogy a táj eleget tudjon tenni "ökológiai folyosó" és "ugródeszka/lépőkő/átlépőhely" (corridor & stepping stones) funkciójának. A Tagállamok feladata a védeltségi státusz folyamatos ellenőrzése és monitorozása. Amennyiben a védeltségi státusz javulása (a veszélyeztetettség csökkenése) azt indokolja, egyes területek védelme visszavonható.

A területek válogatása úgy történik, hogy a tagállamok listát állítanak össze a földrajzi és értékességi adatok feltüntetésével, majd a Bizottság kiválogatja a Közösség érdekkörébe tartozó területeket. Ezeket a helyszíneket a Tagállam 6 éven belül köteles védetté nyilvánítani.

Ha egy megfelelőnek látszó területet a Tagállam nem jelöl, a Bizottság tárgyalást kezdeményez, ezalatt a területet védettnek kell tekinteni.

A Tagállamok benyújtják a kiemelt jelentőségű területek listáját, illetve a finanszírozás mértékére vonatkozó javaslatot és igényt.

A Közösség érdekkörébe tartozó területek közös finanszírozás alatt állnak, ezekre vonatkozóan intézkedés-végrehajtási ütemtervet dolgoztak ki a finanszírozási kérdésekkel együtt, az érintett Tagállammal összehangoltan.

A területek védelmében a Tagállamok kötelesek a védett fajok élőhelyeinek és a természetes élőhelyek zavarását megakadályozni, illetve az adott területet érintő bármilyen tervet felülvizsgálni. Ha ez a terv kedvezőtlen hatással van a

terület védettségi állapotára, az csak rendkívül indokolt esetben fogadható el, de a Tagállam ekkor is köteles minden intézkedést megtenni a Natura 2000 egységességének megóvására. Az elfogadás szempontjai szigorúbbak, ha prioritást élvező élőhely vagy faj van a területen.

A fajok védelmében a Tagállamok kötelesek intézkedni: az elpusztítás, a zavarás, az élőhelyrongálás, a kereskedelem tiltásával és monitorozó rendszer felállításával (a nem szándékos zavarások hatásainak vizsgálatára). Az intézkedések hatását ellenőrizni kell, ha szükséges, kiegészítő intézkedéseket kell hozni a kedvező védettségi szint fenntartására. Egyéb védett fajok lokális kihalását, vagy súlyos zavarását okozó eszközöket és módszereket be kell tiltani. Ezekről az előírásokról csak igen indokolt esetben lehet eltérni, ilyenkor jelentést kell küldeni a Bizottságnak.

A Tagállamok kötelesek 6 évenként jelentést küldeni a Bizottságnak az intézkedéseikről, ezek hatásáról, az ellenőrzés eredményeiről, ezekből a Bizottság összefoglaló jelentést készít, különös tekintettel a Natura 2000 programra. Ezek a jelentések nyilvánosak.

A tagállamok és a Bizottság bátorítják a célok elérésében segítő kutatásokat, és ezek eredményeinek figyelembevételével felülvizsgálják a mellékleteket.

Az egyes cikkelyek tartalma:

1. az élőhelyekre, fajokra, területekre vonatkozó definíciók
2. a Direktíva célkitűzései
3. a Natura 2000 hálózat definíciója és célja
4. a területek jelölésének módja
5. területek jelölése a Bizottság indítványozására
6. a tagállamok intézkedései a területek védelmében
7. (a korábbi direktíva egyes pontjainak felváltása az új szabályozás szerint)
8. a területvédelem finanszírozása
9. a területek védelmének felülvizsgálata
10. a területkezelés szempontjai
11. a védettségi állapot ellenőrzése
12. állatfajok védelmében tett intézkedések
13. növényfajok védelmében tett intézkedések
14. egyéb intézkedések a fajok védelmében
15. további intézkedések a fajok védelmében (tiltott eszközök és módszerek)
16. mikor és hogyan lehet eltérni a 12., 13., 14. cikkelyektől
17. a tagállamok és a Bizottság jelentése az intézkedésekről
18. kutatások támogatása
19. a mellékletek módosításának módja
20. munkabizottság létrehozása

21. az intézkedések elfogadásának menete
22. kiegészítő intézkedések (újratelepítés, tájidegen faj telepítése, oktatás)
23. záró rendelkezések

legislation, administration, other general

Natura 2000

nature conservation: management, plan

Location: ER Archívum (1999/D-013)

Katalógusba vette: Kovács Gabriella

Katalógusbavétel időpontja: 2014-10-13